

Salfjord AS
Bankvegen 11
6690 Aure

24.05.2018

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthuns gate 29
0368 Oslo

Referansenummer 201833013

Innspill til høring om endring av forskrift om nettvirksomhet

Dette notatet inneholder Salfjord AS sine betraktninger og forklarer selskapets problemer i forbindelse med forslaget til endring av forskrift om kontroll av nettvirksomhet.

Ifølge høringsdokumentet vil dagens lovverk tillate anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett kun ved ekstraordinære tilfeller, og lovverket krever ikke-diskriminerende praksis. Loven har blitt praktisert så strengt at ingen kunder har blitt pålagt anleggsbidrag, og utbyggingskostnadene har blitt delt med hele kundebasen i form av nettleie.

De foreslåtte endringene av anleggsbidraget medfører at enhver utbygging skal helt eller delvis dekkes av kunden som utløser nettinvesteringen i distribusjon-, regional- og transmisjonsnett. Salfjord AS mener denne omleggingen av anleggsbidraget vil negativt påvirke etablering av ny kraftkrevende industri og i vårt tilfelle vil utvikling av et stort landbasert anlegg for oppdrett av laks bli betydelig vanskeligere å realisere med en minimum ekstra kostnad på mellom 17-20 millioner kr.

Vi anser energiforsyning som en viktig del av samfunnets infrastruktur på lik linje med feks vei, vann og telefoni. Skal den enkelte bedrift betale kapitalkostnader for samfunnets infrastruktur kan vi raskt se at etableringskostnadene blir for høye for investeringer i distrikts norge.

Salfjord er forundret over resonnementer i høringsdokumentet som beskrevet nedenfor og mener at forslaget må trekkes da sentrale deler av de foreslåtte endringer krever politisk behandling både på grunn forskriften regulerer utenfor lovens mandat og at konsekvenser for næringsliv vil bli store.

Bakgrunn

Salfjord AS er et oppdrettsselskap etablert i januar 2018 med 35 lokale aksjonærer. Selskapet skal utvikle og drifte landbasert oppdrett av laks med fokus på miljø, fiskehelse og biologi.

Lokaliteten på Tjeldbergodden i Aure Kommune gir selskapet gode rammebetingelser for etablering:

- Trondheimsleia gir ubegrenset tilgang på høy kvalitet sjøvann
- Tilgang på kompetent arbeidskraft
- Mulig tilgang på varmt vann/ energi fra Statoil Tjeldbergodden
- Landbasert drift gir mulighet for kontrollert avfallshåndtering/ miljøpåvirkning
- Null lakselus
- Elektrisitet er tilgjengelig i nærområdet via 132 kV linje etablert i forbindelse med Statoils fabrikk

En av Salfjords utfordringer ligger i sistnevnte, da produksjonsmetoden - landbasert oppdrett - er langt mer kraftkrevende enn den tradisjonell sjøbasert oppdrett og anlegget vil få behov for en betydelig strømforsyning, i hovedsak for pumping av sjøvann.

Det er estimert et fremtidig anleggsbidrag på 17-20 millioner kroner ekstra for etablering av transformatorstasjon for reduksjon fra 132 kV til 22 kV for vår del hvis revidert forskrift blir vedtatt.

Hvis 132 kV linje ikke hadde etablert tidligere ifm etablering av Statoil fabrikk ville vi fått en ytterligere tilleggskostnad for anleggsbidrag på 30-60 millioner kr iht foreslått forskrift.

Som nettkonfigurasjonen er i området må vi også sikre nødstrømforsyning og det ville vært naturlig med redundans i forsyningsnettet men dette vil sannsynligvis bli uforholdsmessig kostbart både under eksisterende og revidert forskrift og vi vil utrede alternativer ved bruk av kombinasjon batterier og generatorer drevet av fossilt brennstoff. Det er selvfølgelig uheldig både fra miljø og samfunnsøkonomiske perspektiv med dieselgeneratorer men fra bedriftsøkonomisk perspektiv er nok dette sannsynlig beste alternativ.

Bærekraftig akvakultur

Regjeringen har som mål å bidra til bærekraftig verdiskaping og sysselsetting i havnæringene. Dette gjøres ved å **(a)** videreføre og videreutvikle en effektiv, forutsigbar og kunnskapsbasert regulering av havnæringene; **(b)** legge til rette for kunnskaps- og teknologiutvikling i havnæringene; og **(c)** styrke havnæringenes internasjonale konkurransekraft. Vedrørende punkt **a**, vil regjeringen sørge for bærekraftige rammer for utvikling og videreutvikling, en lovgivning som ikke står i veien for innovasjon, og at regelverket bidrar til å fremme teknologisk utvikling.

Myndighetene har som mål å forvalte villlevende marine ressurser i havet på en måte som sikrer høyest mulig langtidsutbytte. Videre har de som mål at miljøhensyn skal sette rammer for kontrollert vekst i havbruksnæringen. Virkemiddelet i denne forbindelsen er å dele kysten inn i produksjonsområder med miljøindikatorer og handlingsregler for å sørge for en næringsvekst i samsvar med naturen. Et styrende mål for dette er at akvakultur skal ha minimal påvirkning på vill laksefisk. Miljøindikatorer vurderes ut i fra de største miljøutfordringene knyttet til oppdrettsnæringen, nemlig lakselus, genetisk påvirkning av

villaks fra rømt oppdrettsfisk, utslipp av næringssalter og organisk materiale, sykdommer og bruk av fôrressurser; de to førstnevnte er de viktigste på kort sikt.

Den tradisjonelle oppdrettsmetoden (merder i sjø) avgrensner ikke oppdrettslaksen fra miljøet utenfor merdene. Dermed påvirker sjølokalitetene hverandre, og den samlede miljøbelastningen i et område kan være høyere enn områdets bæreevne selv om hvert enkelt anlegg er lokalt bærekraftig.

Virkemidler på produksjonsstadiet for å redusere miljøbelastningen inkluderer ny oppdrettsteknologi i form av lukkede anlegg i sjø, havmerder, og landbaserte resirkuleringsanlegg. Med landbaserte anlegg kan man kontrollere inntaks- og avløpsvann, og følgelig har man bedre kontroll på vannkvalitet og -miljø. Man har videre muligheter til å behandle vannet for å minimere kontaktflaten mellom oppdrettsfisken og miljøet utenfor anlegget, noe som reduserer utslipp av smittestoffer, næringssalter, slam, kjemikalier, legemiddelrester mv. Landbasert oppdrett vil kunne bidra med vekst i næringen uten negativ påvirkning av dagens miljømessige hovedutfordringer med oppdrettsnæringen, nemlig lakselus og rømming.

Kapitalkostnaden for landbasert oppdrett er høy og utgjør en stor oppstartsbarriere. Stortingsmeldingen *Meld. St. 16 (2014–2015)* fra Nærings- og fiskeridepartementet har sett nærmere på rammebetingelsene for landbasert lakseoppdrett, og funnet at et vederlag for oppdrettstillatelser står til hinder for god lønnsomhet og konkurransekraft og følgelig leder til en tapt mulighet for norsk næringsliv. Vederlaget er nå fjernet og kapitalutgifter for etablering er redusert.

På samme måte som vederlag for oppdrettstillatelser var hinder for etablering, vil de foreslåtte endringene av anleggsbidraget bety en kapitalkostnad som vil bli en barriere for oppstart av landbasert oppdrett.

Kommentarer til høringsdokumentet

NVE (Høringsdokument, s. 5) skriver at anleggsbidraget gir kundene et prissignal som reflekterer kostnadene ved å be om effekt. Prissignalet er ment å gi kundene et bedre grunnlag å fatte beslutninger om å tilpasse seg på, f. eks. ved å redusere effektbehovet eller endre lokalitet.

Dersom anleggsbidraget medfører at kunder utsetter eller kansellerer prosjekt, mener NVE (Høringsdokument, s. 22) det er riktig utfall i et samfunnsøkonomisk perspektiv fordi nettleien til alle kunder blir lavere enn den ellers ville vært.

NVE må her legge til grunn en særdeles snever forståelse av begrepet samfunnsøkonomi.

NVE skriver at prissignalet i fastsettelse av anleggsbidrag kan føre til at kunde vurderer alternative lokaliteter med bedre nettkapasitet. En slik tankegang kan muligens lede til lokalisering av industri til steder med energioverskudd for industri som ikke er avhengig av andre geografi-/ rammebetingelser. Det kan være gunstig for kraftleverandører og enkelte

områder med veldimensjonert nett men næringspolitikk bør ha større perspektiv enn som en indirekte konsekvens av en revidert forskrift fra NVE.

For SalFjord AS var geografisk tilhørighet avgjørende for etableringen og slik vil det være for mange lokale etableringer. Lokal næringsskapning skjer når rammebetingelser, marked og riktige mennesker er tilstede, tar vi bort den ene faktoren blir det ikke etablering.

Vedrørende spørsmålet om bunnfradrag skal forbys eller om det skal fastsettes et tak er vi av den formening at NVE ikke skal bekymre seg for om nettselskaper tilbyr bunnfradrag for sine kunder. Forskriften bør derimot kreve et minimum bunnfradrag for anleggsbidrag for alle tilknytninger for å stimulere til utvikling.

Det hevdes at kravet om tilbakebetaling styrker nettselskapenes insentiver til å planlegge nettet fremtidsrettet (Høringsdokument, s. 37). Argumentasjonen er noe ulogisk i et mikroøkonomisk perspektiv, ettersom nettselskapene deler kostnadsrisikoen med kunden og viderefører muligheten for å få dekket hele kostnadsgrunnlaget i tilfeller der det er lite sannsynlig med framtidig økning i etterspørsel. Det hevdes altså at kostnadsskjerming bedrer fremtidsrettet planlegging. Argumentasjonen kan kun holde vann til den grad nettselskapet er interessert i at kunde skal minimere kostnader og følgelig nettselskapets inntekter - noe NVE viser ikke er tilfelle, all den tid de foreslåtte endringene vil stå virke negativt inn på etablering av virksomheter og dermed strøm-/nettleieinntekter.

NVE ber om innspill fra høringsinstansen om reduksjonsfaktoren. SalFjord mener anleggsbidraget vil være en kapitalkostnad som hindrer økonomisk utvikling og vekst i lokalsamfunnene og er i all hovedsak kun overkommelig for større veletablerte selskap. Subsidiært mener vi en reduksjonsfaktor på 0,5 er urimelig lav for nyetablerte/ uavhengige bedrifter.

NVE skriver at et for lavt anleggsbidrag øker risikoen for at det bygges for mye nett. Kan det vises til rapporter og/eller data for overflødig nett? Det er ofte en forutsetning for etablering av industri at infrastruktur er på plass for å minimere tid og kostnad for eventuell utbygging.

NVE hevder at økt anleggsbidrag vil motivere kunder til å vurdere utbygginger så grundig som mulig, og at kunden kun skal dekke overskridelser inntil maksimalt 15 prosent av det estimerte anleggsbidraget. SalFjord mener at nettutbygger må ha fullt ansvar for bygging av nett og dermed ta alle kostnadsoverskridelser for å unngå at nettselskapets eventuelle feilberegninger skal kunne ødelegge økonomien for en virksomhet under etablering.

Når det gjelder spørsmålet om teknisk eller økonomisk levetid (Høringsdokument, s. 35), mener SalFjord at det ikke kreves anleggsbidrag for fremskutte reinvesteringer og subsidiært at det skal forskriftsfestes kun én metode. Selskapet anser ulempene ved teknisk levetid til å være større enn ulempene ved økonomisk levetid.

Paragraf 16-12 om overgangsbestemmelser må ta høyde for at investeringsbeslutninger er tatt basert på eksisterende kostnadsrammer. SalFjord AS er etablert i februar 2018 med det ene formål å utvikle landbasert oppdrett på denne tomten. Overgangsordninger må ta høyde for at kapitalen i SalFjord er forpliktet basert på eksisterende grunnlag og endret forskrift kan bety at vi ikke får innhentet kapital nok til en utbygging. Paragrafen kan i tilfelle vise til dokumenterte planer for industriutbygging isteden for avtale med nettselskap.

SalFjord mener forslag til revidert forskrift bør trekkes og at sentrale deler av de foreslåtte endringer må behandles prinsipielt i politiske forum først. Dette både på grunn forskriften regulerer utenfor lovens mandat og at konsekvenser for næringsliv vil bli store.

Vennlig hilsen

Hans Ramsvik (sign)

Adrian Svelund (sign)

SalFjord AS
hans@salfjord.com
Tlf 920 64 603

Kilder

Nærings- og fiskeridepartementet. (2015, 14. jan). Laks på land: En utredning om egne tillatelser til landbasert matfiskoppdrett av laks, ørret og regnbueørret med bruk av sjøvann.

Nærings- og fiskeridepartementet, & Olje- og energidepartementet. (2017). Regjeringens havstrategi: Ny vekst, stolt historie.

Verlo, K. R., Eriksen, A. B., Fladen, B. A., & Mook, V. (2018). Høringsdokument nr 6-2018: Forslag til endring i forskrift om kontroll av nettvirksomhet.